

Mircea STREINUL (2.01.1910, Cuciurul Mare, Cernăuți – 17.04.1945, București), scriitor român, după școala primară din satul natal (1919–1922), urmează Liceul „Aron Pumnul” din Cernăuți (1922–1928), și tot aici Facultatea de Teologie (1928–1932). De foarte tânăr, practică diverse profesii (ziarist, referent de presă, director de librărie, cenzor la Direcția Presei din Ministerul Propagandei), remarcându-se printr-o fructuoasă activitate editorială. Animator în anii '30 al grupării *Iconar*, înființează o editură, apoi o revistă cu același nume, devenind ideologul celei mai importante mișcări literare din Bucovina românească. Din 1938, vicepreședinte al Societății Scriitorilor Bucoveneni, este prim-redactor la „Glasul Bucovinei”. Colaborează cu „Azi”, „Gândirea”, „Vremea”, „Universul literar”, „Revista Fundațiilor Regale” ș.a. Se stinge la București, fiind înmormântat la cimitirul Bellu.

Autor prolix, publică în doar 12 ani peste 20 de volume, de poezie – *Cartea de iconar* (1933), *Itinerar cu anexe în vis. Cartea pământului* (1934), *Divertisment* (1935), *Tarot sau Călătoria omului* (1935), *Zece cuvinte ale fericitului Francisc din Assisi* (1936), *Comentarii la „Poeme într-un vers” de Ion Pillat* (1936), *Corbul de aur* (1938) – și de proză – *Ion Aluion* (1938; Premiul „Ioan Al. Brătescu-Voinești” al Ministerului Educației Naționale), *Viața în pădure* (1939), *Drama Casei Timoteu* (1940), *Lupul din Țara Huțulilor* (1941), *Oameni de noapte* (1941), *Prăvălia diavolului* (1942), *Soarele răsare noaptea* (1943), *Băieți de fată* (1944) ș.a.; semnează traduceri din Georg Trakl, Carlo Goldoni, Richard Llewellyn, Robert Graves, Rudyard Kipling, Luigi Pirandello.

„Există un duh al satului, o demonie a eroilor, o atmosferă halucinantă care metamorfozează continuu peisajele și ființele și care transformă posibila monografie a satului bucovinean într-una a sufletelor posedate, tulburate de spectrul misterios al lunii, de taina feminității și de mirajul morții.”

Mircea A. DIACONU

CARTIER POPULAR

Mircea STREINUL

Ion Aluion

Lupul din Țara Huțulilor

Romane

CARTIER

Cuprins

ION ALUION	5
------------------	---

LUPUL DIN ȚARA HUȚULILOR	151
--------------------------------	-----

Partea întâi. Fiul munților	
<i>Capitolul I</i> Împărăția din neguri	155
<i>Capitolul II</i> Vonic, băiatul caprei.....	158
<i>Capitolul III</i> Străinul cu obrazii de ceară	167
<i>Capitolul IV</i> Lupul cel tânăr își arată colții.....	176
<i>Capitolul V</i> Puica-Năzdravanca e dată dracului	187
<i>Capitolul VI</i> Casă nouă.....	194
<i>Capitolul VII</i> Huțulul la drum.....	200
<i>Capitolul VIII</i> Mirele apelor	207
<i>Capitolul IX</i> Morții cu morții și viii cu viii.....	211
<i>Capitolul X</i> Între fiare	216

Partea a doua. Sălbăticiunea	
<i>Capitolul I</i> Drum pe hoște	219
<i>Capitolul II</i> Zăpada roșie	222
<i>Capitolul III</i> Lup fugărit	227

Partea a treia. Întoarcerea lupului la pădurile sale	
<i>Capitolul I</i> Primăvară primejdioasă.....	233
<i>Capitolul II</i> Ianca ucide.....	238

Postfață	Mircea Streinul: „localizare geografică” a operei și destin bucovinean	249
-----------------	---	-----

CARTIER

Editura Cartier, SRL, str. București, nr. 68, Chișinău, MD2012.
Tel./fax: 022 20 34 91, tel.: 022 24 01 95, E-mail: cartier@cartier.md
Editura Codex 2000, SRL, Strada Toamnei, nr. 24, sectorul 2, București.
Tel./fax: (021) 210 80 51, E-mail: romania@cartier.md
cartier.md

*Cărțile CARTIER pot fi procurate online pe shop.cartier.md
și în toate librăriile bune din România și Republica Moldova.
Cartier eBooks pot fi procurate pe iBooks, Barnes & Nobles și pe cartier.md*

LIBRĂRIILE CARTIER

Librăria din Centru, bd. Ștefan cel Mare, nr. 126, Chișinău. Tel./fax: 022 21 42 03.
E-mail: libriadincentru@cartier.md
Librăria din Hol, str. București, nr. 68, Chișinău. Tel./fax: 022 24 10 00.
E-mail: libriadinhol@cartier.md

Colecția *Cartier popular* este coordonată de Gheorghe Erizanu
Editor: Gheorghe Erizanu
Lectori: Victor Pânzaru, Em. Galaicu-Păun
Coperta: Vitalie Coroban
Design/tehoredactare: Marina Darii
Prepress: Editura Cartier
Tipărită la Combinatul Poligrafic

Mircea Streinul

ION ALUION/ LUPUL DIN ȚARA HUȚULILOR

Ediția a III-a, iunie 2017

Prima ediție a romanului *Ion Aluion* a apărut în 1938, la Mitrop. Silvestru, Cernăuți.
Romanul *Ion Aluion*, rescris, a apărut în 1941, la Editura Podeanu, București,
cu titlul *Semnul negru*.

Ediția a II-a: Editura Cogito, Oradea, 1995.

Prima ediție a romanului *Lupul din Țara Huțulilor* a apărut în 1941,
la Imprimeria București Rădulescu (Colecția Albastră).

Ediția a II-a: Editura Hyperion, Chișinău, și RO Basarabia Bucovina Press, Rădăuți, 1995.

© 2017, Editura Cartier pentru prezenta ediție. Toate drepturile rezervate.
Cărțile Cartier sunt disponibile în limita stocului și a bunului de difuzare.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale
și editat cu contribuția Ministerului Culturii.

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții
Streinul, Mircea.

Ion Aluion; Lupul din Țara Huțulilor: romane/ Mircea Streinul;
cop.: Vitalie Coroban. – Chișinău: Cartier, 2017 (Combinatul Poligrafic). –
272 p. – (Colecția „Cartier popular”/ coord. de Gheorghe Erizanu,
ISBN 978-9975-79-891-4). 800 ex.

ISBN 978-9975-86-172-4.

821.135.1-31

S 90

ION ALUION

Roman

Bucovina. În cursul Războiului Mondial

Deși încă mult înainte de-amiază, soarele ardea fără milă. Încins, aerul tremura în depărtări ca o apă stârnită cu nuiua. Rareori se-nfiripa câte-o boare subțire, mirosind amărui a semințe coapte, dar se risipeau repede în vreun gard alb de-atâta praf sau în porumbiștile uscate, care foșneau ca hârtia, ale țarinii din marginea satului. Niciun nour nu se-arăta mântuitor de după dunga netedă a dealului, din ale cărui coaste turmele de oi smulseseră ultimele fire de iarbă roșietică. Un cer copleșitor se-adâncise în albaștrimi de mari afunduri și, când o ciocârlie se ridica să-și încerce aripile și glasul, parcă se îneca în apele lui clare. Pământul crăpase de căldură; gânganii roșcate sau verzui, cu pulbere brumoașă de-azur pe ele, pipăiau prudent zgrunțurile de lut și-și osteneau piciorușele de ață, ca să ocolească spărturile care se-astupau la cea mai mică atingere, înmormântând sub bulgării fărâmicioși ca nisipul insectele prea îndrăznețe. În decursul nopților – senine și-așa de scurte, că pământul nu apuca să se răcorească –, roua se lasă tot mai puțină, abia câțiva stropi, care evaporau la primele raze, puternice și orbitoare, ale soarelui de dimineață. Fânețele, altădată bogate și pline de flori multicolore, se-ofileau de secetă. Pârâul satului aproape că secase și prundișul lucios se vedea din albie ca dinții unui cadavru măcinat de puterea arșiței. În fântâni, apa începuse să se tulbure, căci ciuturile, ca să se poată umple, trebuiau să izbească fundul mâlos prin care mișunau broaștele.

Când locomotivele urlau sălbatic la gară, tăcerea ce se năpustea în urmă părea și mai adâncă. Frunzele plopilor dintre cele două cantoane vibrau, însă – după o clipă – recădeau în aceeași stranie nemișcare de tablou. Căldura era atât de nimicioare, încât nimeni nu s-ar fi mirat dacă plopilor – exasperați de soarele care-i macera – le-ar fi venit poftă să se-arunce înaintea trenurilor, ca s-o termine odată cu zăpușeala asta infernală. Semafoarele, ca niște mâini apocaliptice de fier, însângerate de sticle roșii și cangrenate de cele verzi, implorau zadarnic bolta aruncată peste disperarea care mocnea în pământul însetoșat, iar pietrișul înfierbântat al terasamentului duhnea a păcură și uleiuri.

Șoseaua abia putea să răsuflă de-atâta praf și se târa ca o omidă lipsită de vlagă printre casele moarte. Pe la gospodării, câinii încetaseră să latre și, când se urneau din loc, să intre mai la umbră, o făceau cu atâta prudență, încât lanțul cu care erau legați nu producea niciun zgomot.

„Doamne-fereste de-un incendiu pe-așa căldură”, își spuse părintele Avacum, ștergându-și cu dosul palmei, căci batista era acu complet udă, fruntea îmbrobonată de sudoare, „cântreg satul s-ar preface într-un morman de cenușă”, și-și stinse cu mare grijă țigara pe care, ca un fumător pasionat ce era, o sorbise cu nesaț.

Se opri un moment, să privească în vale. Satul părea fără viață. Ulițele, de obicei însuflețite de râsul copiilor, cărora le plăcea să se joace până târziu seara prin colb, amuțiseră și preotul, copleșit de tăcerea monstruoasă, avu impresia dezo-lantă că e unicul locuitor al comunei Cuciurul Mare. De aceea, când o pisică jigărită îi tăia tacticos drumul, demonstrându-i astfel că mai există făpturi ale lui Dumnezeu în cuprinsul ca-

de cimitir păraginit al satului, părintele Avacum se bucură aproape copilărește și porni cu inima ușoară spre centru.

La oficiul poștal, de mult militarizat, dirigintele – înfri-coșat de posibilitatea unei apoplexii – își schimba la fiecare cinci minute compresa de la cap și-și vâră mereu mâinile în ligheanul cu apă rece, gândindu-se cu invidie la impiegații de la gară, în ale căror birouri – datorită faptului că un adevărat potop de viță sălbatică răcorea peronul vast și prietenos cu călătorii buimăciți de arșiță – umbra, deși mirosea a petrol, era plăcută, reconfortantă, nu năclăită ca-n această cameră afurisită, cu ferestrele la soare.

Năucit de caniculă, se decise să-și dezbrace cămașa vărgată și pătată de purici, dar trebui să treacă la aparatul telegrafic, care țacănea nerăbdător și descifra banda de hârtie, luând astfel la cunoștință ordinul de evacuare a oficiului.

„Afurisit război! Iarăși pe drumuri... Vasăzică mâine-poi-mâine rușii vor fi din nou aici... Dacă nu cumva mai degrabă!”

I se ordona să expedieze imediat, cu primul tren, arhiva și casa poștei și să demonteze aparatele de telefon și telegraf, pe care să le ia cu sine, ca să le predea la Hliboca, de unde va fi detașat la alt oficiu...

„...poate în regiunea Câmpulungului...” – și domnul Kleist avu viziunea văilor umbrite de brazi, care îi vor oferi, la poalele Rarăului, o viață mai omenească decât soarele nemilos de-aici.

Cu gândul la răcoarea mătăsoasă a munților carpatini, „Postmeisterul” se-nveseli subit și, fredonând con brio un crâmpei de operetă ungurească, își încheie reglementar tunica.

Aruncând soarelui o privire dușmănoasă, luă hotărârea să plece imediat. Se repezi la telefon și încercă să se pună în legătură cu Cernăuții, însă aparatul rămânea mut la toate insistențele și domnul Kleist, căruia efortul îi adusese noi

broboane de sudoare pe fruntea pergamentată, renunță să mai zbiere ca un apucat de draci în pâlnia știrbă.

„Nu mă părăsi, Doamne!” – imploră extenuat și se lasă, moale ca o cârpă, pe marginea patului de campanie, a cărui cuvertură cafenie, cu motive elinești, nu prididea să disimuleze-n umbră vraștea paielor risipite din salteaua presată de cele 90 de kilograme ale dirigintelui.

„Evacuează și ei...” – și, oarecum impresionat de precipitarea evenimentelor, dădu jos cufărul de pe dulap, trântind în el arhiva – câteva registre prăfuite, cu cotorul ferfenițit –, caseta cu bani și mărci, aparatele, demontate cu celeritatea deconcertată a unui prestidigitator, în câteva minute, și obiectele personale, destul de puține și de neînsemnate, adică pasta de dinți – clasicul Chlorodont –, diferite perii, o colecție de fotografii – dame în pielea goală și actrița Asta Nielsen în rolul principal al unui film de mare succes prin 1914 – și alte fleacuri.

Cuprinse cu privirea, pentru ultima dată, pereții coșcoviți, între care viețuise cinci luni de corvoadă și plictiseală, își făcu cruce de „Doamne-ajută” și, sperînd prin prea brusca deschidere a ușii câteva găini cuibărite în praful încins de căldură, ieși în ograda largă a doamnei Vasilciuc, căreia îi aparținea clădirea dărăpănată a oficiului provizor.

Proprietara, văduvă uitată de vremi a unui fost secretar comunal, decedat prematur din cauza beției, auzind cârăitul alarmat al cocoșului, își făcu apariția din șură, unde pregătea nutrețul de-amiază pentru vite, și-l privi mirată pe domnul Kleist, care nu mai izbutea să-și usuce fruntea opărită.

— Plec, doamnă..., o înștiință dânsul cu un aer aproape oficial.

— Așa? Ați fost chemat la Cernăuți?

— Nu, doamnă, o dezminți dirigintele cu o mișcare cam teatrală a capului, ceea ce o nedumeri cu totul pe proprietară. Plec la Hliboca. Poftim cheia oficiului.

Deși invazia rușilor era așteptată de o zi la alta, totuși doamna Vasilciuc se emoționă.

— Atât de curând? Credeam că rezistența va mai dura o săptămână, două...

— Aceeași părere o aveam și eu, însă... În sfârșit, nu-i nimic de făcut. Azi ei, mâine noi... Deocamdată, ne retragem în sudul Bucovinei. În ce privește chiria localului pe luna iunie, Dumnezeu știe...

Proprietara schiță un gest care-nsemna cam tot atâta cât „Ducă-se pe apa Prutului!” și, bucuroasă că dirigintele îi achitase de curând măcar costul întreținerii – casă, masă și spălatul rufelor –, îi ură călătorie plăcută și succes în carieră.

La rândul său, domnul Kleist îi dori multă sănătate și, fără să mai privească în urmă, părăsi curtea spațioasă și plină de zgomotul gobailor, unde obișnuise să-și fumeze tihnit, în fiecare seară, luleaua, ca s-o ia în direcția gării. Doamna Vasilciuc îl văzu pierzându-se după o cotitură a uliței, însă, deși se-mpăcase destul de bine cu el – poate și din cauza cunoștințelor lui îndestulătoare de limba română – și oricât avea certitudinea că nu-l va mai întâlni vreodată, nu fu copleșită de nicio părere de rău, ci simți imboldul s-alerge-n vecini, ca să le comunice evenimentul; totuși, prudentă, se răzgândi și intră în oficiu, să scuture patul de campanie și să măture. Terminând, luă ligheanul și cana de porțelan cu flori albastre și scene campestre de ieftină cromolitografie și, ieșind în curte, turnă apa peste niște rațe, care măcăiră încântate de dușul neașteptat.

Vru să se ducă în bucătărie, unde-o așteptau bucatele pe plită, când auzi glasul molatic și cam răgușit al părintelui Avacum.

— Săru' mâna, coană Aglaie...

— Săru' mâna, părinte paroh! și, lăsând ligheanul și cana pe-un scaun din antreu, se duse la portiță, să-l ferească de atacul unui gânsac obraznic.

— Voiam să cumpăr niște mărci și văd că oficiul e-ncuiat.

— Da, Sfinția Voastră. Domnul Kleist ne-a părăsit, și adăugă tainic: Cine știe când s-a întoarce... și de s-a mai întoarce...

— Așaaa... Înțeleg... Iar bucluc! Nu degeaba au bătut atâta tunurile... Și ieri, și-alaltăieri... Prăpăd!

Își scărpină rădăcina bărbii, chibzui și, ca aducându-și deodată aminte de ceva, spuse repezit:

— Apoi... Dacă-i așa, te las...

— Se poate, Sfinția Voastră? protestă dânsa, energic. Să vă servesc o dulceată și-un pahar de apă proaspătă... Prinde bine pe-așa o zăpușeală afurisită!

— Mulțumesc, coană Aglaie, dar s-o lăsăm pe altă dată. Mă duc să-i dau de știre doamnei mele... Să mai tăinuiască prin pivniță cele tacâmuri... Însă nu sfârși, ci, după un „săru' mâna” grăbit, luă ulița-n cârcă, iar doamna Vasilciuc abia apucă să-i întoarcă salutul, pe care, dealtfel, părintele Avacum nici nu-l auzi, căci gonia cât îl țineau picioarele.

În gară, forfota ajunsese la culme. Modesta stație rurală suporta cu mare greu trenurile, care, ca să se pună la adăpost de armata rusească, treceau într-un convoi nesfârșit spre sudul Bucovinei. Cu fiecare garnitură, soseau știri tot mai alarmante de la Cernăuți. Rușii dezlănțuiseră o ofensivă atât de violentă, încât izbutiseră să se-apropie până la podul căilor ferate de

pe Prut. Cotidianele nu mai apăreau. Populația renunțase la cafenea și plimbări, și, zăvorâtă, aștepta intrarea triumfală a trupelor inamice. Ultimele detașamente austriece părăseau în marș forțat orașul amenințat cu bombardarea de către comandamentul armatei rusești, care masase artileria lângă fabrica de zahăr din Jucica. Orice gând de rezistență fiind abandonat, se dăduse ordin ca trenul special cu autoritățile civile, cărora li se-ncredințaseră bunurile transportabile, în vagoane plumbuite și păzite de soldați cu arma pregătită la mână, să fie expediat și el.

Când garnitura, după o scurtă oprire, părăsi gara Cuciurul Mare, unul dintre soldați, imprudent sau, poate, amețit de căldură, vru să treacă deasupra unui vagon, ca să se răcorească în curentul provocat de viteză, însă își pierdu echilibrul și căzu sub roți. Un urlet de animal rănit răsună, dar se stinse imediat în hureniul roților, de sub care, țâșni un val de sânge, repede absorbit de pietriș. În lumea de pe peron se produse panică. Soldații din tren cântau, așa că – răpiți de ritmul marșului – nu observaseră nimic. Roțile clămpăneau ascuțit, locomotiva hăulea – ajunsese la pod și lua viteză – iar șinele vibrau sub greutatea imensei fierării, care se depărta cu un zgomot asurzitor. Impiegații, livizi și tremurând de enervare, alergic să vadă dacă victima mai trăiește, însă nu găsiră decât o grămadă informă de carne amestecată cu stofa hainelor și dădură ordin să se curețe locul. Câțiva oameni de serviciu culeseră cadavrul ciopârțit, îl încărcară într-o roabă și-l aruncară într-o magazie, unde, în curând, se strânseseră mii de muște, care bâzâiau deasupra cârnii măcelărite.

Kleist, deși om cu fire tare, simți un fel de leșin grețos și se sprijini de peretele peronului; totuși nu-ntârzie mult până-și reveni și, înșfăcând cufărul, intră în vagonul rezervat mili-

tarilor al unui tren supraaglomerat, care urma să plece peste câteva minute. Vinele de la tâmpile amenințau să-i pleznească și se temu din nou să nu-și piardă cunoștința. Își rezemă capul în palme și parcă îi fu ceva mai bine. Murmurul vocilor din compartiment se-mpletea plăcut cu ciripitul vrăbiilor, care zburăteau în vița sălbatică a peronului și Kleist nici nu prinse de veste când locomotiva, suflând din răsputeri, puse vagoanele în mișcare, ducându-le, cu oameni cu tot, spre un destin necunoscut, însă, în orice caz, preferabil infernului de-aici.

Gara rămase în zgomot și soare, răsunând de ordine și contraordine executate în grabă, într-un potop de-njurături, spre disperarea refugiaților, care se temeau să nu cadă în mâinile rușilor. Vreo zece locomotive sub presiune își așteptau rândul la plecare. Aparatele de telegraf tăcăneau neîntrerupt sub ochii oboșiți de nesomn ai impiegaților vlăguți. În jurul cișmelei, soldații se băteau pentru un strop de apă.

Deasupra, cerul sclipea curat, lăsându-se ca avalanșă de azururi peste oameni și peste peisajul dezolant al satului cuprins de moarte.

Tecla își mulgea vaca – una îi mai rămăsese nerechiziționată! – și-și blestema zilele. Nu din cauza vacii, care sta cuminte, ci din cauza războiului, care continua să-i zăpăcească rânduiala gospodăriei lipsite de asistența lui Anton. De câteva săptămâni, femeia era îngrijorată. Bărbatul nu-i mai scria. Tecla se temea ca Anton să nu fie căzut sub bătaia unei mitraliere. O mângâia întrucâtva faptul că nicio înștiințare în acest sens nu sosise la primărie, unde se afișa zilnic lista celor decedați pe front.

„...numai să nu fi picat în mâinile rușilor...”, despre care se spunea că nu-și prea tratează cu mânuși prizonierii, chiar când îs pravoslavnici ca Anton.

Tecla trăgea de-o țâță – și trăgea și-o-njurătură. Țâța și-njurătura... țâța și-njurătura..., iar vaca își întorcea capul și-o privea cu ochi liniștiți și buni, de parc-ar fi știut că toate cuvintele urâte ale gospodinei sunt numai și numai pentru craii aceia care n-aveau altă treabă decât să-și măcelărească reciproc ostașii.

„...și Ion iarăși umblă handra prin țarină!”

Teclei îi venea să lase totul baltă și să-și ia lumea-n cap, așa că laptele mai curgea și pe-alături de donița.

Când să termine cu mulsul, femeia auzi ușa grajdului dându-se la o parte. Clanța se izbi cu atâta putere de perete, încât găuri tencuiala proaspătă. Tecla crezu că i s-a-ntors băiatul și, împingând în lături donița cu lapte, se repezi să-l umple de pumni, ca să-l pedepsească pentru întârziere, dar rămase cu mâna ridicată și se retrase înfricoșată.

În prag era jandarmul k.u.k. Honig, care, după ce-o privi fără o vorbă câteva clipe, îi spuse leneș, abia urnindu-și limba:

— Băiatul dumitale-i acasă?

— Ion? Nu..., și-l întrebă fără să-și poată ascunde îngrijorarea: Da' ce-o făcut?

— Aiasta nu te privește... Adică, nu te privește deocamdată! îi răspunse plin de importanță, grav și cu o nuanță de dispreț, jandarmul Karl Ludwig Honig. Vasăzică plodul nu-i acasă...

— Nu...

— Hm... Ia să vedem..., și, brufuind-o din cale pe Tecla, se uită cercetător prin obscuritatea grajdului; pe când căuta, răsturnă ca din nebăgare de seamă donița cu lapte, își șterse botul cizmei în așternutul de paie al Joiane și, ferindu-se să nu calce într-o balebă, se-apropie de scara de la pod.

— Plezni-ți-ar buricul! oftă femeia și-i veniră lacrimi în ochi.